

Kolos Rodyjski

W roku 294 p.n.e. mieszkańcy wyspy Rodos rozpoczęli budowę kolosalnego pomnika boga słońca, Heliosa. Wierzyli, że dzięki jego błogosławieństwu byli w stanie wytrzymać długotrwałe oblężenie na wyspie i zwyciężyć.

Kolos ten został zbudowany z brązu, wzmocniony żelazem i dociążony kamieniami. Chociaż jest on często przedstawiany w pozycji, w której stoi w rozkroku nad wejściem do portu Mandrákion, jest to obecnie uważane za technicznie niemożliwe. Dlatego też najprawdopodobniej posąg stał obok portu.

Posąg został obalony przez trzęsienie ziemi w roku 226 p.n.e., kiedy to przewrócił się na kolana i upadł na ziemię. Wyrocznia delficka

zasugerowała, że jego upadek był spowodowany tym, że mieszkańcy Rodos urazili Heliosa. Nie zdecydowano się na odbudowę Kolosa.

Posąg przetrwał w tym stanie do roku 654 n.e., ale nawet uszkodzony był na tyle imponujący, że wielu podróżnych przyjeżdżało, żeby go zobaczyć.

Piramida Cheopsa

Uważa się, że potrzeba było 20 lat oraz 100 000 robotników, aby ukończyć piramidę Cheopsa, która została zbudowana jako grobowiec dla egipskiego faraona IV dynastii o imieniu Cheops. Piramida ta została zbudowana jako część kompleksu, który obejmował świątynie i wiele innych piramid.

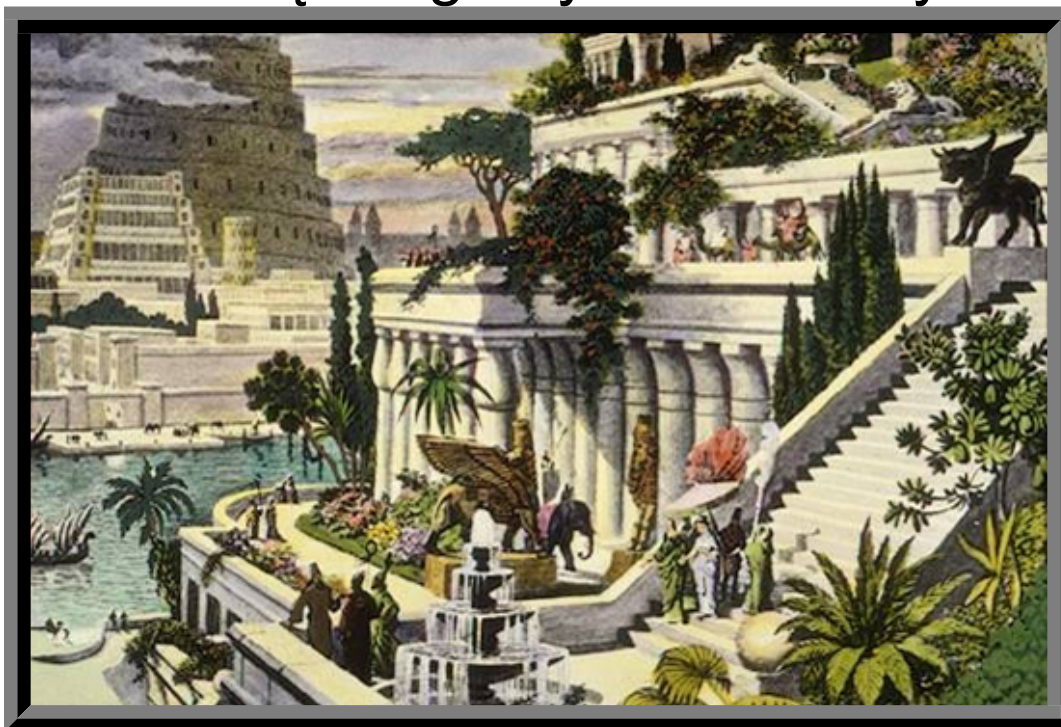
Najbardziej zewnętrzne kamienie tworzące piramidę stanowiły wypolerowane białe wapienie. Podczas trzęsienia ziemi, które miało miejsce ponad 600 lat temu kamienie te poluzowały się i zostały usunięte, a następnie wykorzystane do budowy miast i meczetów. W czasach kiedy kamienie zewnętrzne jeszcze obudowywały piramidę, niektórzy uważali, że była ona tak

duża i jasna, iż można było ją zobaczyć z księżyca.

Istnieje wiele spekulacji na temat technik budowlanych oraz przeznaczenia piramidy, do których można zaliczyć odniesienia do księżyca, konstelacji Oriona, przyciągania ziemskiego itd. Wiadomo jednak, że każdy z czterech boków podstawy ma ponad 213 m, a boki te nie różnią się między sobą o więcej niż 20 cm. Każda ze stron piramidy jest prawie idealnie zrównana z czterema kardynalnymi punktami kompasu, a jej wymiary z niemal perfekcyjną dokładnością pokrywają się ze współczynnikiem równym 2π .

Wiszące ogrody Semiramidy

Pierwszym i najbardziej interesującym faktem na temat wiszących ogrodów Semiramidy są spore kontrowersje w kwestii, czy ogrody te w ogóle istniały.

Bez względu jednak na ten fakt, istnieje wiele wyszukanych sprawozdań i poetyckich opisów dotyczących tych ogrodów. Zasadniczo uznaje się, że wybudował je król Nabuchodonozor II dla swojej małżonki, która tęskniła za ogrodami ze swych rodzinnych stron. Niektóre badania wskazują, że był to szereg fantazyjnych ogrodów usytuowanych na dachach. Inna teoria mówi, że ogrody były wbudowane w mury królewskiego pałacu.

Leżący pośrodku pustyni Babilon nie posiadał jednak tego typu naturalnej zieleni, co może kwestionować możliwość przetrwania takiej bujności w suchym, pustynnym klimacie. Ostatnie wykopaliska sugerują możliwość zastosowania wyjątkowego systemu nawadniania wykorzystującego studnie piwniczne w połączeniu z pompami łańcuchowymi, które transportowały wodę do ogrodów. Mimo to inne teorie sugerują nawet, że ogrody te nie znajdowały się w ogóle w Babilonie, a raczej zostały skonstruowane przez Sennacheryba na wschodnim brzegu rzeki Tygrys.

Bez względu na to, jak było w rzeczywistości, warto zauważyć, że wyobrażenia poetów i starożytnych

historyków doprowadziła do powstania jednego z cudów z listy Cuda starożytnego świata.

Latarnia morska na Faros

Położona na wyspie Faros w porcie w Aleksandrii, ta latarnia morska może być najbardziej znaną tego typu budowlą w historii. Różniła się ona znacznie od współczesnych latarni morskich pod tym względem, że składała się z trzech kondygnacji, z których każda była nachylona do wewnątrz. Została zbudowana z marmurowych bloków połączonych ołowianą zaprawą. Najniższa kondygnacja miała przekrój kwadratu, kolejna była ośmiokątna, a najwyższa miała przekrój okrągły. Wewnątrz latarni znajdowała się rampa oraz winda służąca do transportu drewna, którym palono w nocy.

W otwartej górnej części latarni znajdowało się duże wypukłe lustro służące do odbijania światła słonecznego w dzień oraz blasku ognia w nocy. Uważa się, że marynarze mogli widzieć to światło z odległości nawet 55 km. Legendy głoszą, że światło było tak jasne, że można go było używać do palenia okrętów wroga.

Istnieje wiele historii na temat jej ostatecznego upadku, jednak za najbardziej prawdopodobną przyczynę uważa się łącznie 22 trzęsienia ziemi, które miały miejsce na przestrzeni lat 320-1323 n.e. i

doprowadziły do jej całkowitej zagłady.

Latarnia morska na Faros była tak znana w czasach starożytnych, że nazwa wyspy, na której się mieściła stała się nazwą określającą latarnię morską w wielu językach (np. "phare" w j. francuskim).

Mauzoleum w Halikarnasie

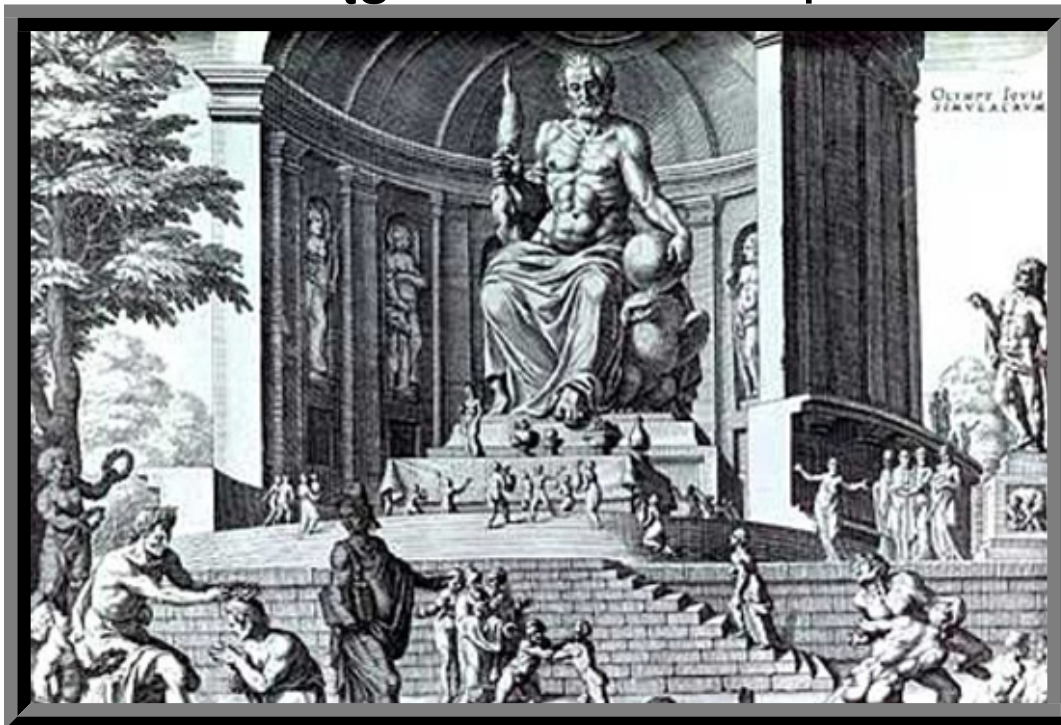
Monument ten został zbudowany jako grobowiec Mauzolosza, gubernatora w perskim imperium. Nie szczędząc kosztów, jego owdowiała żona Artemizja (która była również jego siostrą, co było uznanym zwyczajem) zleciła uznanym greckim architektom i artystom zaprojektowanie grobowca oraz reliefów rzeźbiarskich na każdej z czterech stron budynku.

Budynek był niemal kwadratowy, wysoki na prawie 14 pięter, a jego podstawa miała ponad 930 metrów kwadratowych. Po każdej ze stron grobowca znajdowało się dziewięć masywnych kolumn, a na szczycie mieściła się piramida ze schodami, na których stał czterokonny marmurowy rydwan z wizerunkami Mauzolosza i Artemizji.

Mauzoleum przetrwało niemal 17 stuleci i zostało ostatecznie

zniszczone przez serię trzęsień ziemi. Podobnie jak Latarnia morska na Faros, budowla ta była tak słynna, że nazwa Mauzoleum stała się w wielu językach określeniem dużych grobowców (np. "mausoleo" w j. hiszpańskim).

Posąg Zeusa w Olimpii

Wyrzeźbiony z kości słoniowej i usadowiony na tronie z drewna cedrowego posąg został stworzony przez greckiego rzeźbiarza Fidiasza około roku 430 p.n.e. W lewej ręce Zeus dzierżył naturalnej wielkości posąg Nike, bogini zwycięstwa, a w prawej dłoni trzymał duże berło zwieńczone orłem. Niemal 33-metrowy posąg miał wypełniać całą szerokość jednej z naw świątyni Zeusa, a jego głowa miała niemal ocierać się o sufit.

W roku 426 n.e. świątynia została zniszczona i wielu historyków uważa, że wraz z nią zniszczeniu uległ wtedy również posąg. Inni uważają jednak, że posąg został przeniesiony do Konstantynopola (obecnie Stambuł) i został zniszczony mniej więcej 50 lat później.

Chociaż w trakcie ponad ośmiuset lat życia posągu zrobiono wiele jego kopii, nie ma informacji, aby któraś z nich przetrwała do dziś.

Świątynia Artemidy w Efezie

Świątynia Artemidy w Efezie była na przestrzeni lat wielokrotnie budowana i przebudowywana. Najbardziej znana wersja została ufundowana przez Krezusa, króla Lidii i zbudowano ją około roku 550 p.n.e.

W przeciwieństwie do wielu innych świątyń z tamtego okresu została zbudowana z marmuru i ozdobiona złotem. Fundamenty świątyni miały wymiary 130 x 69 m, a jej schody prowadziły do wysokiej platformy, na której stało ponad sto pięknie rzeźbionych kolumn podtrzymujących dach. Co najmniej dwa razy większa od Partenonu, świątynia zapierała dech w piersiach i mówiono, że wznosi się do chmur.

Świątynia mieściła wiele niesamowitych dzieł sztuki, ale najslawniejszym dziełem był posąg samej Artemidy. Chociaż oryginał już nie istnieje, uważa się, że był on wykonany ze złota oraz innych pięknych materiałów. Nogi Artemidy pokryte były wizerunkami zwierząt i pszczoł, a piersi w górnej części tułowia sugerowały płodność.

Chociaż niszczona i przebudowywana wiele razy i ostatecznie pozostawiona na pastwę człowieka, natury i zaniedbania, najslawniejsza wersja świątyni została zniszczona przez ogień podłożony przez niejakiego Herostratesa w noc narodzin Aleksandra Wielkiego.